

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **A. K.**, zastoupena Mgr. Pavlem Štanglem, advokátem, se sídlem Zárubova 506/4, Praha 12, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2025, č. j. 19 A 21/2025-36,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2025, č. j. 19 A 21/2025-36 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým zamítl stěžovatelčinu žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 4. 2025, č. j. MV-42820-6/SO-2025; tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 7. 1. 2025, č. j. OAM-39902-12/DP-2024. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastavil řízení o žádosti stěžovatelky o vydání (nového) povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem „hledání zaměstnání/zahájení podnikatelské činnosti“, neboť stěžovatelka ve stanovené lhůtě neodstranila podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení (nedoložení dokladu o zajištění prostředků k pobytu na území nebo dokladu o příjmu, dokladu o úspěšném dokončení studia na vysoké škole a dokladu o cestovním zdravotním pojištění). Stěžovatelka část vyžadovaných dokumentů doložila až současně s podáním odvolání; k této skutečnosti žalovaná s odkazem na zásadu koncentrace řízení nepřihlédla, neboť stěžovatelka neuvedla (a neprokázala) žádný relevantní důvod, proč nemohla doložit požadované doklady (tj. zůstatek o vedení účtu a pojistnou smlouvu o zdravotním pojištění) do vydání napadeného usnesení.

[2] Stěžovatelka v **žalobě** namítala, že správní orgán prvního stupně pochybil, když řízení o žádosti zastavil místo toho, aby vydal meritorní rozhodnutí, žalovaná se následně dopustila stejného pochybení, když tento postup aprobovala. Dále namítala, že byla porušena zásada legitimního očekávání, pokud správní orgán nepřihlédl k následně doloženým dokumentům stěžovatelkou, přičemž nesouhlasila s jeho argumentací § 82 odst. 4 správního řádu; postup správních orgánů považuje za přepjatě formalistický. Prostřednictvím nesprávného a nezákonného postupu (kdy bylo vydáno procesní usnesení dle správního řádu namísto vydání meritorního rozhodnutí dle zákona o pobytu cizinců) se správní orgány účelově vyhnuly své zákonné povinnosti zakotvené v § 174a zákona o pobytu cizinců, tedy povinnosti zkoumat přiměřenost dopadů všech rozhodnutí dle tohoto zákona.

[3] **Městský soud** v odůvodnění rozsudku konstatoval, že stěžovatelka pouze zopakovala námitky uplatněné v odvolání, které žalovaná podrobně a s odkazem na relevantní judikaturu vypořádala, přičemž městský soud se s jejím závěrem ztotožnil. Městský soud dále konstatoval, že správní řízení, kdy stěžovatelka žádala o vydání povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem hledání zaměstnání, je řízením návrhovým, nejedná se o řízení vyvolané prvostupňovým orgánem ani žalovanou z moci úřední. Bylo tak povinností stěžovatelky a v jejím zájmu, aby prvostupňovému správnímu orgánu předložila požadované doklady stanovené zákonem pro úspěch její žádosti. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je v případě správního řízení zahajovaného na žádost žadatele tato povinnost součinnosti ještě silnější, neboť nelze po správním orgánu požadovat, aby za účastníka řízení obstarával podklady a skutečnosti, které povedou ke kladnému rozhodnutí, tedy k vyhovění jeho žádosti. Žadatel, který má zájem na tom, aby bylo jeho žádosti vyhověno, proto musí být v řízení o žádosti aktivní, což mimo jiné znamená předkládat doklady, jejichž předložení mu ukládá zákon, jinak musí nést negativní následky. Proto městský soud neshledal důvodnou námitku, že měla být její žádost projednána meritorně, jestliže nedoložila požadované dokumenty, tak nebylo možné případ meritorně posoudit, přičemž judikaturu jí odkazovanou shledal jako nerelevantní oproti judikatuře, na kterou ve svém rozhodnutí odkázala žalovaná. Dále označil jako nepravdivé tvrzení stěžovatelky, že v odvolání uvedla, z jakých důvodů nemohla požadované dokumenty předložit ve lhůtě stanovené správním orgánem I. stupně. Stěžovatelka pouze zmínila, že šlo o krátkou lhůtu, přehlédla však, že žádost byla podána dne 24. 9. 2024, prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno až 7. 1. 2025, nešlo tedy o krátkou dobu, kdy měla možnost doklady předložit (105 dní).

[4] Městský soud odmítl, že by se jednalo o formalistický postup vycházející pouze z doslovného znění zákona. Neúspěch stěžovatelky nepramenil ani ze znění zákona, ani z výkladových nejasností, ale pouze z její neaktivity ve správním řízení. Odkázal rovněž na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která konstatuje, že uplatnění zásady koncentrace ve věcech pobytu cizinců nepřipouští žádné *ad hoc* výjimky, a to ani odůvodněné obecnými zásadami spravedlnosti, zásadou vstřícnosti a dobré správy či zásadou hospodárnosti. Pokud stěžovatelka namítala, že správní orgány měly povinnost zkoumat dopady svého rozhodnutí do její soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, dle § 174a zákona o pobytu cizinců, tak měla povinnost svá tvrzení a možný zásah konkretizovat, což však neučinila.

pokračování

[5] V **kasační stížnosti** stěžovatelka namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka namítá, že městský soud porušil § 51 odst. 1. s. ř. s., pokud nevyčkal na její vyjádření k projednání věci bez nařízení jednání. Městský soud poučil právního zástupce stěžovatelky výzvou ze dne 19. 5. 2025, která byla právnímu zástupci stěžovatelky doručena dne 29. 5. 2025. V souladu s tímto poučením tedy stěžovatelce běžela lhůta pro vyjádření souhlasu s rozhodnutím o věci samé bez jednání až do 12. 6. 2025. Přesto městský soud již 9. 6. 2025 vydal napadený rozsudek. Soud tak postupoval v přímém rozporu s uvedeným ustanovením zákona a připravil stěžovatelku o možnost hájit svá práva u ústního jednání, rozšířit žalobní body a navrhopat důkazy. Rozsudek městského soudu je tak nezákonný. Z těchto důvodů navrhuje zrušení rozsudku městského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

[6] Žalovaná ve **vyjádření** ke kasační stížnosti uvádí, že nemá k dispozici relevantní podklady pro ověření tvrzení stěžovatelky, že městský soud nepostupoval v souladu s § 51 odst. 1 s. ř., tudíž se k této skutečnosti nemůže vyjádřit. Žalovaná proto plně odkazuje na rozsudek městského soudu, se kterým se ztotožňuje, pročez navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

[7] **Nejvyšší správní soud** nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před městským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatelky. Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelkou vznesené námitky lze podřadit pod poslední zmiňovaný případ. Kasační stížnost je tedy přijatelná.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal postup městského soudu a dospěl k závěru, že se městský soud dopustil zásadního pochybení, pokud nepostupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení může soud „rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhlí nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.“ Dle odstavce 2 téhož ustanovení „stanoví-li tak tento zákon, rozhoduje soud bez jednání o věci samé i v dalších případech“.

[11] Výzvou městského soudu ze dne 19. 5. 2025, č. j. 19 A 21/2025-16, byla stěžovatelka poučena o složení soudu, respektive, že její věc bude rozhodovat specializovaný soudce. V této výzvě byla rovněž poučena, že její věc bude projednána bez nařízení jednání, pokud nevyjádří s tímto postupem nesouhlas ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy; tato byla dle přiložené doručky doručena jejímu zástupci do datové schránky dne 29. 5. 2025. Dvoutýdenní lhůta tedy uběhla dne 12. 6. 2025. Městský soud rozhodl ve věci samé již 9. 6. 2025.

[12] Městský soud napadeným rozsudkem nezrušil rozhodnutí žalované pro vady uvedené v § 76 odst. 1 s. ř. s., ani nevyslovil nicotnost napadaného rozhodnutí podle odst. 2 uvedeného ustanovení, ale zamítl žalobu pro její nedůvodnost. Proto nebylo možno o věci rozhodnout bez nařízení jednání ani podle § 51 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 76 s. ř. s. (arg. *a contrario*).

[13] Právo účastníka řízení na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci, je v ústavněprávní rovině garantováno článkem 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Jeho porušení je bez dalšího důvodem ke zrušení rozhodnutí, jež je výsledkem řízení, v němž k takovému pochybení došlo.

[14] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto z výše uvedených důvodů dle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V novém rozhodnutí rozhodne městský soud rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. září 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu